

Duvhökbesök

Jan Sondell

Här följer några iakttagelser i samband med att en duvhökhona slog en fågel på tomten. Det handlar om utnyttjande av bytet, ätbeteende och hur andra fågelarter reagerar på höken.

Måndag den 29 december vid tiotiden kastade jag en blick ut genom fönstret på väg för att åka och handla. Ett fågelhuvud tittade då upp ovanför strandkanten i grävädret – en duvhökhona!

Med kraftiga ryck slet hon fjädrar ur något som jag inte kunde se vad det var. I övrigt var trädgården tom på fåglar. Till och med koltrastarna som troget brukade sitta på matplatsen lyste med sin frånvaro. Tydligen

hade hon alldeles nyss tagit sitt byte och då vållat stor uppståndelse.

Jag misstänkte från början att det var en gräsand, vi brukar ha några tiotal vid stranden när det är isfritt, men en del fjädrar som flöt på vattnet såg misstänkt mörka ut. Var det den tama kråkan Gusten som råkat illa ut eller kanske en fasan?

Snart började hökhonan äta och jag beslöt mig för att sitta kvar och följa händelseutvecklingen

Foton Jan Sondell

Fasanerna synes helt oberörda av den ätande höken i strandkanten, notera den vita nacken!

Snart kom övriga fåglar tillbaka till matplatsen vid huset, ca 40 m från höken, först koltrastarna, sedan pilfinkar och gulsparvar och därefter – förvånansvärt nog – även fasanerna, två hönor och tre tuppur. De syntes helt oberörda av hökens närvaro i grannskapet.

När jag tittade på hökhonan för första gången i tuben hajade jag till. "Det är ju en fiskgjuse" flög genom mitt huvud. Höken hade nämligen tydliga albinistiska inslag på huvudet och i nacken. Särskilt på nackens högra sida fanns en större vit fläck.

Honan hade nu kommit ordentligt igång med ätandet. Metodiskt slet hon ömsom bort dun och ömsom tog hon köttbitar och svalde. Då och då bytte hon ställning och flyttade lite på bytet. Från min utsiktspunkt i vardagsrumssoffan såg jag bara hennes huvud och överkropp och en liten skymt av det tämligen stora bytet i samband med positionsförändringarna.

Allteftersom tiden led minskade intensiteten något i ätandet och i vissa vinklar avslöjade hon nu en imponerande kräva. Bara en gång varnade kråkan Gusten och gjorde några respektfyllda dykningar, inte lägre än 5 m över höken, något som denna inte tog minsta notis om. Två skator avvaktade händelseutvecklingen på uthustaket 15 m bort.

Efter fem kvart var hon äntligen mätt och lyfte tungt mot Lovön. Sekunden efter var skatorna där. Själv tog jag kameran och gick snabbt fram

till matplatsen. Där låg en gräsanddrake i vattenkanten. Fjädrarna jag sett kom alltså från bröstbandet. Vingmuskler och ena vingen var svårt sargade av förtäringen. I övrigt var fågeln oskadd och knappt halväten. Här fanns alltså mycket god mat kvar. Jag flyttade därför upp anden en halv meter på land och åkte sedan och handlade.

Senare på eftermiddagen var jag tillbaka för att titta efter hur mycket som skatorna lämnat kvar. Anden var dock försvunnen. Hade kråkfåglarna dragit ut den i vattnet så att den hade flutit iväg med frånlandsvinden eller hade något fyrfotadjur eller en örn tagit den med sig? Det var svårt att veta vilket. Kanske var den räv, som setts dagarna innan, vinnaren. Skatornas förehavanden hade säkert hörts över hela ön.

Morgonen därpå när det fortfarande var halvmörkt kom något stort flaxande och slog ned på stranden. Det var duvhökhonan som ville fortsätta måltiden från igår. Ytterligare en gång kom hon tillbaka innan hon var helt övertygad om att anden var borta. Ett slaget byte kan alltså utnyttjas effektivt.

Efterskrift

Den 31 januari tog duvhöken åter en gräsand på vår gräsmatta. Då ingrep emellertid husets kvinnliga ordningsman. Såväl hök som gräsand flög vettskrämda därifrån.

Foto: Jan Sondell

Duvhökens just avslutade måltid